

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
10.11.2011
Taltionumero
3302
Diaarinumerot
4026/3/10 ja
4134/3/10

1 (6)

Asia Vammaiselle järjestettävää kuljetuspalvelua koskevat valitukset

Valittajat 1. X:n kaupungin peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaosto
2. A

Päätös, jota valitukset koskevat

Turun hallinto-oikeus 26.10.2010 nro 10/0838/2

Asian aikaisempi käsittely

X:n peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaoston alainen viranhaltija on päätöksellään 7.6.2010 (2010 196) hylännyt A:n vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) mukaisten vaikeavammaisen kuljetuspalveluiden järjestämistä koskevan hakemuksen.

X:n peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaosto on päätöksellään 10.8.2010 nro 389 hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Turun hallinto-oikeus on kumonnut yksilöasioiden jaoston päätöksen siltä osin kuin se koskee marraskuun ja maaliskuun välistä aikaa ja palauttanut asian siltä osin jaostoon uudelleen käsiteltäväksi. Muilta osin hallinto-oikeus on hylännyt valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaispalveluasetuksen mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Asiassa saadut selvitykset

Eläkkeellä oleva A sairastaa muun muassa lannerangan voimakasta välilevyrappeumaa, vaikea-asteista skolioosia ja iskiasta, oikean käden CRPS:ää (monimuotoinen alueellinen kipuoireyhtymä), kaarinivelrikkoa, fibromyalgiaa, verenpainetautia ja kilpirauhasen vajaatoimintaa. Oikean yläraajan CRPS aiheuttaa sen, että käsi toimii lähinnä apukätenä ja A voi pääasiassa käyttää vain yhtä kättä. Oikeassa kädessä ei ole puristusvoimaa ja kädessä on puristustekstiili sekä pitkä kyynärtuki. A kävelee ontuen ja käyttää vasemmassa kädessään tukena kyynärsauvaa.

Terveyskeskuslääkärin 19.3.2010 päivämäärän A:n kuljetuspalvelun tarpeesta antaman lausunnon mukaan liikkuminen julkisilla kulkuvälineillä tuottaa A:lle erityisen suuria vaikeuksia. Fysiatrian poliklinikan erikoislääkäri on lausunnossaan 14.6.2010 kuvaillut, että A:n kävely on lyhyt-askelista, kävelymatkat ovat lyhentyneet 100-200 metriin ja A joutuu välillä pysähtelemään. Liikkuminen ja kantaminen on vaikeaa hermojuuri-puristuksen lisääntyessä, eikä A pysty tekemään kauppaostoksia. Lisäksi A:lla on tasapaino-ongelmia. Erikoislääkäri suosittelee taksikortin myöntämistä A:lle. Anestesiaerikoislääkärin 17.9.2010 antaman lausunnon mukaan A:lla on alaselän osalta vaikeuksia kävelemisen ja seisomisen suhteen sekä vapaa-ajan harrastusten, arjen askareiden ja kodin ulkopuolella liikkumisen suhteen.

A ilmoittaa käyttävänsä matalalattiaista linja-autoa noin kaksi kertaa kuukaudessa asiointimatkoillaan ja kykenevänsä kulkemaan näillä mikäli hänellä ei ole mitään kannettavaa mukanaan. Puolen kilometrin etäisyydellä A:n kotoa olevassa lähikaupassa ja kahden kilometrin etäisyydellä olevassa kirjastossa käynti on kuitenkin A:n mukaan etenkin talvella erityisen vaikeaa tai mahdotonta, koska A ei pysty kantamaan

juuri mitään ja CRPS:n ja hermovaurion oireet ovat talvisin pahemmat. A:n mukaan hän ei talvella pakkasen tai kylmän tuulen takia voi mennä ulos, sillä hänen kätensä jäätyy. Jäätyminen ja tuuli tuntuvat kädessä voimakkaana kipuna.

Johtopäätökset

Arvioitaessa vaikeavammaisuutta kuljetuspalvelujen suhteen on otettava huomioon hakijan tilanne ja olosuhteet kokonaisuudessaan. A:n liikuntakyky on asiassa esitettyjen lääkärinlausuntojen ja A:n omien selvitysten mukaan heikentynyt ja hänellä on vaikeuksia liikkumisessa etenkin joutuessaan samalla kantamaan tavaroita. A pystyy käyttämään julkisia joukkoliikennevälineitä ja kävelemään lyhyitä matkoja välillä levähtäen. Vaikeudet ovat kuitenkin suurimmillaan talvisin, jolloin sairauksien oireet ovat pakkasen ja tuulen takia liikunta- ja toimintakykyä merkittävimmin rajoittavat. Lisäksi talvisin on huonommat keliolosuhteet kuin muulloin. Hänellä on siten marras-maaliskuussa erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eikä hän tuona aikana voi vaikeavammaisuutensa takia käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Hän tarvitsee välttämättä kuljetuspalvelua tuona aikana. Muina aikoina A:n liikunta- ja toimintakyky on sellainen, ettei hänellä ole erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja hän voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1 § ja 8 § 2 momentti

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 4 §, 5 § 1 momentti ja 6 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

1. X:n kaupungin peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaosto on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan siltä osin kuin se koskee marraskuun ja maaliskuun välistä ajanjaksoa. Peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaoston päätös on saatettava voimaan.

Koska A pystyy vammastaan huolimatta käyttämään joukkoliikennevälineitä, häntä ei voida pitää kuljetuspalveluiden suhteen vammaispalvelulaissa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilöä.

A:lle on myönnetty sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu vuonna 2009. Vuodeksi 2010 hän ei ole sitä hakenut. Kyseinen kuljetuspalvelu, jossa hakijalle voidaan myöntää kahdeksan matkaa kuukaudessa niin, että kortilla voi kattaa matkan hinnasta 10 euroa, on sellainen palvelu, jolla A pystyy suoriutumaan tarpeellisista matkoista talvikuukausina.

A on selityksessään viitannut valitukseensa ja lisäksi ilmoittanut, että vammaisella henkilöllä ei ole mitään hyötyä siitä, että hän vaivoin pystyy raahautumaan julkiseen kulkuneuvoon, jos matkan tarkoitus, kuten esimerkiksi tavaroiden noutaminen jää toteutumatta.

2. A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja asia palautetaan yksilöasioiden jaostolle uudelleen käsiteltäväksi myös siltä osin kuin hallinto-oikeuden päätös koskee huhtikuun ja lokakuun välistä ajanjaksoa.

Vaatimuksensa tueksi A on viitannut asiassa annettuihin lääkärinlausuntoihin. A kykenee käyttämään vain matalalattiaista linja-autoa ja sitäkin ainoastaan silloin, kun hänellä ei ole mitään kannettavaa. Hän ei kykene talvella, varsinkaan kylmempinä jaksoina, edes menemään ulos, kun viima ja alhainen lämpö pahentavat CRPS-hermovauriosta koituvia oireita. Taksikortista tuleva hyöty auttaisi A:ta muun ohella päivittäistavaroiden hankinnassa. Näin ollen A:n tarve taksikorttiin ei rajoitu vain talvikuukausille vaan on ympärivuotinen.

X:n peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaosto on antanut selityksen. A:lla on vaikeuksia liikkumisessa, mutta vaikeudet eivät ole sellaisia, joiden perusteella hänelle tulisi myöntää vammais palvelulain perusteella kuljetuspalvelua. A:ta on ohjattu hakemaan sosiaalihoitolain mukaista kuljetuspalvelua.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitukset hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa

hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pirkko Ignatius

Kari Kuusiniemi

Matti Pellonpää (t)

Maarit Lindroos-Kokkonen

Tuomas Lehtonen

Asian esittelijä,
esittelijäneuvos Marja-Terttu Savolainen

Jakelu

Päätös	X:n peruspalvelulautakunnan yksilöasioiden jaosto, maksutta A, maksutta
Jäljennös	Turun hallinto-oikeus